

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

KA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvenredno sobot.
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Recreated as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 25. — Štev. 25.

NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 5, 1940—SREDA, 5 FEBRUARJA, 1940

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

PETAİN ODKLONIL ZAhteVE

ADM. DARLAN SE VRNIL BREZ LAVALA V VICHY... PETAİN IMA NA RAZPOLAGO PROTI NEMCEM DVE MOGOČNI SILI — NE-DOTAKNJENO MORNARICO IN ARMADO V AFRIKI POD POVELJSTVOM WEYGANDA

V nasprotju s prejšnjimi poročili se je zastopnik maršala Petaina, admiral Jean Darlan sinoči sam vrnil iz Pariza v Vichy. V Parizu je bil v razgovoru s Pierre Lavalom, katerega nemški krogi označujejo kot "najpomembnejša osebnost za sodelovanje", in z nemškim poslanikom v Parizu Ottonom Abetzom.

Laval bi se imel že včeraj vrniti v Vichy skupno z Darlanom, kakor je bilo tudi že poročano, pa je ostal še v Parizu, da se uravnajo še nekatere zadeve.

Ko je Darlan prišel v Vichy, se je takoj odpeljal v Hotel du Parc, da poroča o svojem obisku v Parizu maršalu Petainu, s katerim je bil v razgovoru poldrugo uro. Tekom razgovora sta bila navzoča tudi vojni minister general Charles L. C. Huntziger in vnunji minister Pierre-Etienne Flandin. Pozneje se je Darlan še sam razgovarjal z maršalom Petainom 15 minut in je bilo pozneje naznanjeno, da se bo najbrže v kratkem zopet vrnil v Pariz.

Darlan je iz Pariza prinesel s seboj velik sveženj listin in zapiskov, katere je napisal Laval in s katerimi skuša dokazati, kake "dobrote" bi Francija imela, ako bi hotela "sodelovati" z Nemčijo.

Da se Laval ni z Darlanom vrnil v Vichy, pomeni, da maršal Petain noče vgraditi nemški zahtevi, da je Laval zopet sprejet v kabinet. Morda pa je vzrok zavlačevanja ta, da maršal s svojimi ministri še razmišlja o tem, kako mesto naj bi bilo Lavalu dodeljeno v kabinetu.

Ker se maršal Petain tako protivi sprejeti Lavalu v svoj kabinet, mora biti po mnenju mnogih tujih diplomatov še

kak drug vzrok in je najbrže ta, da je Hitler poleg tega, da je zahteval, da je Laval zopet sprejet v vlado, še tudi zahteval francoske bojne ladje in Bizerto ter druge francoske mornariške postojanke v Afriki.

Maršal Petain ima v svojem odporu proti Nemčiji v rokah dve mogočni sili — skoro nedotaknjeno vojno brodovje okoli 100 ladij ter afriško armado pod poveljstvom generala Maxine Weyganda. Oboje bo lahko Petain uporabil proti Nemčiji, ako Nemčija ne popusti v svojih zahtevah.

Berlin je trden v svojem sklepu, da bo Hitler, ne pa Petain, vodil francosko politiko in v tem oziru je že pričelo pisati nemško navdahnjeno francosko časopisje v Parizu, ki je šlo že celo tako daleč, da je namignilo, da bo v Parizu postavljena nova francoska vlada, kateri na čelu bo Pierre Laval.

Batista zadušil vstajo

Kubanski predsednik Fulgencio Batista je zaradi "izdajalskega počenjanja" odpustil več poveljnikov kubanske armade, pozneje pa jih je pustil aretirati. Obenem je izdal več strogih odredb, po katerih so za dva tedna odpravljene nekatere svoboščine, ki jih jamči narodu ustava.

Ko je odstavil poveljnike, je Batista nekaj ur sam prevzel vrhovno poveljstvo nad armado, pozneje pa je izročil poveljstvo polkovniku Manuelu Lopezu Migoya.

Pri vstopu v predsedniško palačo je postavil barikade in strojne puške.

Kaj sta povedala Thomas in La Follette

Zanimivo pričanje dveh nasprotnikov ameriškega vmešavanja v evropske zadeve. — Po Thomasovem mnenju bi vojnemu materialu kmalu sledilo tudi ameriško vojaštvo.

Pred p osebnim senatnim odobrom sta bila zaslišana glede "lend-lease" predloge socialistični voditelj Norman Thomas in bivši governor države Wisconsin, Phillip La Follette. Oba sta znana kot odločna nasprotnika vsakega ameriškega vmešavanja v evropske zadeve.

Thomas je rekel, da bi vladni program prej ali slej dovedel do oborožene intervencije, to se pravi, da bi morali ameriški vojaki na evropska bojišča.

— Skoro neverjetno je, — je izjavil Thomas, da bi bilo mogoče kaj takega prepričati. Predsednikova predloga ima za seboj dve, skoro enako močni struji: tiste, ki mislijo spraviti Ameriko kar naravnost v vojno, in tiste, ki še vedno upajo, da bo mogoče dobiti kakšno sredstvo, s čigar pomočjo bi se izognili vojni. Velika nevarnost, ki je, ta predloga ne zmanjšuje, pač pa več, je pa, da se bomo nekega lepega dne

znašli v popolni vojni.

Takrat bomo začeli stremeti po zmagi, ki je ni mogoče doseči le s porazom Nemčije in Italije, pač pa tudi s porazom Japonske. Za dosego te zmag je pa neizogibna navzočnost ameriških vojakov, ne samo v Evropi in Afriki, pač pa tudi v Aziji.

Socialistični voditelj se je norčeval iz domneve, da bi Nemčija in Italija napadli Ameriko.

— V ta namen bi Nemci in Italijani potrebovali armado, kakršne še ni videl svet. Gospodarsko zavajevanje Amerike bi bilo pa še znatno težje od vojaškega zavajevanja.

Po Thomasovem mnenju naj bi Združene države koncentrirale vse svoje moči ter se pripravile na rešitev gospodarskih problemov, ki jih bo prinesla bodočnost. Neizmerne zlate rezerve, ki si jih je nabavila Amerika in sicer:

(Nadaljevanje na 4. str.)

JUGOSLOVANSKI MINISTER ODSTOPI

Poročilo iz Beograda naznanja, da je odstopil justični minister Lazar Marković in da je bil na njegovo mesto imenovan Milan Koštantinović, katerega je zadnje čase nemško časopisje zelo napadlo in ga dolžilo, da je prijatelj Anglije.

SPORAZUM MED MEHIKO IN ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI

Na prošnjo mehiškega predsednika Avila Camacha se je mehiški poslanik Francisco Castillo Najera nemudoma z

letalom vrnil v mehiško glavno mesto.

Časnikarjem je rekel, da zelo dobro napredujejo pogajanja med ameriško in mehiško vlado glede rešitve spornih vprašanj med obema deželama.

Najera je v Washingtonu konferiral z ameriškim državnim podtajnikom Sumnerom Wellesom glede zemljišč, ki so bila zaplenjena ameriškim državljanom.

Izza leta 1927 je mehiška vlada zaplenila Amerikancem družbam in privatnikom — pet milijonov akrov zemlje.

Ameriški poslanik Josephus Daniels je bil prejšnji petek v pol ure trajajoči avdienci pri predsedniku Camachu. Pozneje je rekel časnikarjem, da je bil obisk povsem družabnega značaja.

Ameriški državni tajnik Hull je izjavil, da se pogajanja z Mehiko nadaljujejo, toda zaenkrat ni bilo še nobene odločitve.

Armada bo imela 36 tisoč letal

Iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da bo armada v kratkem prosila kongres, naj dovoli potrebna sredstva za zgradnjo nadaljnjih 11 tisoč letal. Število armadnih letal naj, modernejših tipov bo potemtakem naraslo na 36 tisoč.

LAŠKE LADJE POTOPLJENE NA JADRANU

Poročilo iz Splita v Dalmaciji naznanja, da grške in angleške podmornice zasledujejo laške transportne ladje daleč na Jadran in so zadnje dni potopile 7 parnikov, ki so vozili vojaštvo in vojni material.

Potniki, ki so prišli iz Visa v Split, prepovedujejo, da je včeraj neka podmornica potopila laški tovorni parnik Vittorio Benito in še nek drug parnik.

Sinoči je na otok Solta priplul nek majhen italijanski parnik, ki je bil od strelcev ves

prelukanjan in sta bila na njem dva ubita laška mornarja.

V pristanišču Milni je morje vrglo na suho 6 mornarjev s pomožne bojne ladje Armago. Zadnja dva dni je bilo na Hvaru pokopanih 10 italijanskih mornarjev. Ljudje so tudi videli mnogo trupel plavati po morju.

Ker podmornice operirajo daleč po Jadranu, se je mnogo italijanskih ladij zateklo v jugoslovanska pristanišča. Dva parnika sta na Hvaru, trije pa na Braču.

Dosedanja ameriška pomoč Angliji

Kaj pomeni ameriška pomoč Angliji v bodočnosti, je razvidno od dosedanje pomoči, ki jo je Anglija dobila iz Amerike in sicer:

Do junija 1940 so šli ameriški aeroplani večinoma v Francijo. V 14 mesecih, ki so bili končani v oktobru lanskega leta, je bilo Angliji poslanih 1056 aeroplanov, v Kanado 427, v druge angleške posesti pa 142. Od oktobra je število aeroplanov, ki jih prejme Anglija, naraslo na 300 na mesec.

Takoj po umiku iz Dunkirka, kjer so Angleži pustili vse svoje orožje, je angleški armadi zelo primanjkovalo majhnega orožja. Vojni tajnik Stimson je uradno naznanil, da je armada prodala puške U. S. Steel Corp., ta pa jih je prodala Angliji in sicer 970 tisoč.

Na isti način so bile prodane Lewisove, Vickersove in Marlinove strojnice in sicer 14.494 ter 62.988 protizračnih strojnic ter 10.000 Browninge-

vih strojnic ter 10.000.000 nabojev.

Amerika je tudi poslala Angliji razne topove, ki so ji preostali iz svetovne vojne in sicer 395 z velikostjo cevi 75 milimetrov in 500 drugih topov.

Jesen, ko so nemške podmornice vsak dan potopile mnogo angleških ladij, so Združene države poslale Angliji 50 rušilev, v zameno za nje pa so Združene države dobile od Anglije več vojaških postojank. Kanadi je bilo tudi prodanih 228 lahkih tankov iz svetovne vojne, ki pa so pripravi samo za vezbanje.

Med septembrom 1939 in decembrom 1940 je Anglija dobila od Združenih držav 132 ladij, Kanada pa 43. Poleg vsega tega je Amerika poslala v Anglijo tudi 260 ambulančnih avtomobilov, nad 250 poljskih kuhinj, nad 2.000.000 oblek za revno prebivalstvo, serum proti difteriji za nad milijon otrok itd.

Razne pomožne organizacije so poslale mnogo drugih potrebščin in tudi mnogo denarja.

V SLUČAJU POTREBE BO VLADA PREVZELA TOVARNE

Ko so prejšnji petek vprašali časnikarji predsednika Roosevelta, kaj misli o sporu med vojnim departamentom in Henryjem Fordom, je odvrnil, da je vlada pripravljena prevzeti za slučaj potrebe katerekoli tovarno, ako bi bilo to v interesu narodne obrambe.

Iz nadaljnjih predsednikovih besed je bilo razvidno, da se zaenkrat taka potreba še ni pojavila.

Skoro istočasno je Ford presenetil javnost z značilno izjavo:

— Jaz sem pripravljen izvršiti vsako vladno naročilo brez vsakega dobička, če bodo tudi drugi tovarnarji isto storili.

V Bayway, N. J., je v tovarni Phelps-Dodge Copper Corporation zastavljalo 1600 delavcev, ki so člani United Electric

and Machine Workers uniona (CIO).

Bati se je, da se bo stavka razširila tudi na druge Phelps-Dodge tovarne in sicer v Yonkers, N. Y., Fort Wayne, Ind., in Los Angeles, Cal.

Družba izdeluje bakrene žice in ima velika vladna naročila.

Iz Elizabeth, N. J., poročajo, da so stavkajoči delavci Phelps Dodge Copper Products Corporation na velikem zborovanju sklenili vrniti se na delo. Kompanija jim je namreč obljubila povišati plače. Nevarnost je bila, da bo izbruhnila stavka tudi v štirih drugih družbinah tovarnah. Korporacija izdeluje bakreno žico ter ima velika vladna naročila.

Onstran morja

Naciji izgnali benediktince

Iz Vatikana poročajo, da so nacijske oblasti izgnale benediktince iz slovitega avstrijskega samostana v Bregenzu. Pred tednom so prili k opatu nemški policijski agentje in mu rekli, da morajo v teku osemnajstih ur vsi menihi zapustiti samostan.

Vsak menih je smeli vzeti s seboj svojo osebno lastnino in sedemdeset mark denarja. Vse drugo so morali pustiti, med drugim tudi svetovnoznano knjižnico. Policija ni dovolila opatu prenesti keliha in monstrance v neko drugo cerkev.

Benediktince so obdržali, da so sovražni nacijski vladi.

Ker so skoro vsi menihi Švicarji, jim je bil dovoljen prehod preko meje. Na meji so morali izročiti nemškim oblastim še tistih 75 mark, za kar je dobil vsak pet švicarskih frankov.

Japonska vojaška misija pri Hitlerju

V državni pisarni je sprejel Hitler japonsko vojaško misijo, kateri načeluje generalni poročnik Yamašita. Japonci si nameravajo gledati bojišča v zapadni Evropi in zrakoplovne tovarne.

Japonska, Italija in Nemčija si bodo redno izmenjavale take vojaške misije.

Mussolinijev list hvali Wheelerja

"Popolo d'Italia", ki je glasilo laškega ministrskega predsednika Mussolinija poje na prvi strani v uradnem članku hvalo in slavo ameriškim senatorjema Burton K. Wheelerju in Gerald P. Nye-u. List upa, da bosta ta dva moža uspešno zavrla Rooseveltovo vojno politiko.

Angleži prodirajo v Libiji

Angleži neprestano napadajo laške postojanke ob obrežju Libije in prodirajo proti Bengaziju. V Vzhodni Afriki (Abesiniji) so tudi v teku vroči boji, ker hočejo Angleži zločiti italijanski odpor, predno se prične pomladansko deževje.

Angleži zlasti bombardirajo italijanska letališča in ceste ter se pripravljajo na naskok na Bengazi.

Patrolni aeroplani za Anglijo

Angleški mornarški minister Ronald H. Cross je rekel, da bo Anglija od Združenih držav dobila patrolne aeroplane, ki bodo spremljali angleške trgovske ladje, ki bodo vozile razne vojne potrebščine iz Amerike v Anglijo. Cross je tudi povedal, da bodo Združene države tudi mnogo "prispevale" k angleški trgovski mornarici, ker so se postavile "za arzenal demokracije". Rekel pa je, da ne sme izdati, kak bo ta "prispevek".

Dalje je rekel Cross, da bodo Združene države nudile Angliji in Italiji tako veliko pomoč, da je sovražnik ne bo mogel premagati. Priznal je tudi, da Anglija vsled podmorske vojne izgubi več trgovskih ladij, kot pa jih more nadomestiti, toda Združene države ji v tem oziru mnogo pomagajo.

WENDELL L. WILLKIE V LONDONU

Bivši republikanski predsedniški kandidat Wendell L. Willkie seže v roke ministrskemu predsedniku Winstonu Churchillu pri svojem prihodu v London. V Anglijo je šel, da si ogleda tamošnji položaj.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lupina, Sec. — Place of business of the
corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50.—. Za New York na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1242

INDUSTRIJALNA SILA NEMČIJE

Vojna s Francijo je bila razmeroma kratka. Sleherni dan je bilo porabljenega precej vojnega materiala, toda Nemci so izgube sproti nadomestili z bogatim plenom. Nekaj sličnega se je prej že na Poljskem zgodilo.

Nemška kopenska armada nima zaenkrat nobenih važnejših nalog. Vojnega materiala le malo porabi. Nemške tovarne producirajo sedaj manj orožja in manj municije kot pa pred izbruhom vojne. Pretežni del produkcije je vsled tega namenjen tistem orožju, ki naj bi se obneslo v boju proti Angliji. To so pa v prvi vrsti letala.

Nemčija je seveda že prej producirala letala in sicer v znatno večji množini kot pa Anglija, Francija in Združene države skupaj. Navzlic temu bi bilo pa napačno domnevati, da je nemška letalska produkcija lanske poletje in jesen dosegla svoj višek. Produkcija letal se more v Nemčiji povečati le v slučaju, če ni treba v prevelikih množinah izdelovati orožja in municije za kopensko armado.

Nemška težka industrija je v največ slučajih navezana na razne kraje, kot naprimer na prevozovnike v Porurju, do čim je nekaj povsem drugega z letalsko produkcijo, ki ni navezana na nobeno stalno mesto. Zrakoplovne tovarne so že deloma preselile v kraje, kjer jim angleške bombe ne morejo dosti škodovati.

Če bi bila Nemčija zapletena v mogočno kopensko vojno, bi morala industrialno proizvodnjo prilagoditi vsestranskim potrebam. Tankov, topov, strojne in municije ima zaenkrat dovolj, vsled česar ji je mogoče posvečati pozornost drugim nalogam.

Nesmiselno bi bilo govoriti le o povečani produkciji letal v Angliji in Združenih državah, pri tem pa prezreti nemško proizvodnjo. Pomisliti je namreč treba, da je z okupacijo Poljske, Avstrijske, Češke, Belgije in severne Francije dobila Nemčija dosti zrakoplovnih tovarn, ki vse obratujejo s polno paro.

Lanskega septembra, ko je Anglija uspešno prestala težko invazijsko nevarnost, so minili komaj trije meseci izza premirja s Francijo.

Takrat je nemški gospodarski generalni štab šele začel osvajati gospodarske rezerve v podjarmljenih in zasedenih deželah ter jih vključevati v škodo, dočim bodo zdaj vse tovarne producirale za rezervo.

Nemški blitzkrieg je povzročil velika opustošenja, ne smemo pa pozabiti, da je blitzkrieg proti Franciji trajal le toliko tednov, kolikor let je trajala svetovna vojna.

Nemški gospodarski generalni štab je bil organiziran že davno pred vpadom na Poljsko in izza tistega časa točno posluje. V Nemčiji je danes vse sistematično podrejeno edini nalogi: — Borbi za zmago nad Anglijo.

Ugledni newyorški dnevnik "Times" je že meseca novembra poročal: — Težka industrija v Belgiji, Luksemburgu in Franciji bo v doglednem času prekosila svojo predvojno proizvodnjo.

Prav nič ne pretiravamo, če rečemo, da je današnja nemška industrija s priključitvijo tovarn v podjarmljenem in zasedenem ozemlju najmanj dvakrat močnejša od angleške.

V vojni proti Angliji Nemčija ne razpolaga le z večjim produkcijskim aparatom, pač pa tudi z večjim vojaškim proračunom.

Pred vstopom v drugo svetovno vojno, je Nemčija preračunala mesečne stroške na štiri milijarde mark tri milijarde za vojaško, eno milijardo pa za druge stroške. Če računamo na ameriški dolar tri nemške marke, potrosila Nemčija vsak mesec v vojne svrhe eno milijardo dolarjev.

Medtem je pa Nemčija zavzela skoro vso kontinentalno Evropo in svojo gospodarstvo znatno ojačila. Ena milijarda dolarjev mesečno ne zadostuje več, ampak je treba dveh milijard. Ta denar spravi skupaj brez posebnih težav.

Z ozirom na vse to bi bilo nesmiselno podcenjevati gospodarsko in industrialno moč Nemčije.

V enem prihodnjih člankov bomo pojasnili, s kakšnimi gospodarskimi, industrialnimi in finančnimi sredstvi razpolagata Anglija in Amerika.

Razmah industrije v New Jersey

Newjerseyski delavski komisar Toohey je sporočil, da je lanske leto dobilo v državi New Jersey 56 tisoč 646 oseb delo. Delavske plače so se povečale za dvanajst in pol milijona dolarjev na mesec.

Ako je v Vaši naselbini zastopnik "Glasa Naroda", lahko dobite pri njem Slovensko-Amerikanski Koledar za 1941.

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Iz Jugoslavije

Zoper žide tudi na Hrvatskem.

Hrvatski ban je na ozemlju banovine Hrvatske uveljavil uredbo osrednje vlade, da židje ne smejo biti lastniki podjetij, ki se pečajo s prodajo ali izdelavo in predelavo živeža. Ta uredba bo hrvatske žide hudo prizadela. Še bolj pa jih bo prizadela druga uredba, ki jo je tedni izdal hrvatski ban in ki določa, da mora vsakdo, ki bi hotel svoje podjetje prodati komu drugemu, za to naprositi bansko oblast, ki bo potem prodajo dovolila ali pa ne. Židje so namreč zadnje čase začeli svojo industrijo seliti na jug, nepretničnine na Hrvatskem pa so prodajali drugim. Zdaj je to končano, kakor je tudi nemogoče, da bi židje le na videz prodali svoje premoženje kakemu slavnemu možu, pa bi v resnici le sami bili lastniki. Prav tako ne bo mogoče, da bi židje po slavnatih možeh kupovali hrvatska podjetja.

Prav tako ostra uredba hrvatskega bana pa se tiče delniških družb, katere v prihodnje ne bodo smele imeti občnih zborov brez poprejšnjega dovoljenja oblasti, pač pa bodo morale oblasti sporočiti lastniške delnice svojega podjetja. Če družba ne ve, kdo je lastnik kakih delnic, zadošča, da pove, kdo je na zadnjem obnem zboru tisto delnico zastopal. S tem je banovina Hrvatska dobila precejšnjo kontrolo nad vsemi tistimi kapitalističnimi ustanovami, kjer so doslej židje gospodarili.

Strašna smrt železničarja.

Na kolodvoru v Subotici se je zvečer zgodila strašna nesreča. Lokomotiva je pregazila 46 letnega železniškega delavca Kolomana Šujića, očeta treh otrok. Šujić je prišel iz delavnice in je bil namenjen na postajni urad. Stopal je preko tirov. Prav tisti čas so prihajali vlaki iz Beograda, Kijev in Horgoša. Šujić se jim je izogibal, pri tem pa ni opazil lokomotive, ki se mu je blizala.

ŠIVALKE.

izvežbane, dobe delo na slavnih pod zelo dobrimi pogoji pri: THE NEW SCHACHTER HAT CORP., 1. W. 39th ST., NEW YORK CITY

po srednjem tiru. V tem ga je stroj popolnoma razmesaril. Kolesa so mu odrezala roke in noge in razčetrila truplo.

Brezumna pivska stava.

V vasi Merhatovcu na Hrvatskem je zaradi 500 dinarjev črtoval življenje čevljarji mojster Franjo Vadas. Popoldne je bil na obisku pri kmetu Martinu Bokalu, ki je kuhal žganje. Kakor je pač že sicer napačne gostoljubnosti, je Bokal med razgovorom venomer ponujal žganje. Ker pa je bilo premočno, se ga je Vadas otepal. Bokal se nju je začel razgovarati, da ne prenese niti šilca žganja. To je Vadasa podžgalo, da je rekel: "Za 500 din izpijem celo zelenko v treh urah." Da je bilo nekaj zabave, je Bokal pristal. Stavila sta za 500 din in Vadas je začel piti. V treh urah je izpraznil slatinsko zelenko, dobil stavo in izdihnil.

45 let je minilo, kar so hrvatski dijaki v Zagrebu zaigali madžarsko zastavo.

Mladi hrvatski nacionalisti so to storili iz protesta proti preganjanju hrvatskega življa po Madžarih in iz protesta proti madžarizaciji hrvatskih krajev in naroda. To so bili hudi časi za hrvatski narod in današnja generacija je to že davno pozabila. V spomin na tiste dogodke so se zbrali te dni v Zagrebu tisti, ki so zaradi zažrane zastave bili obsojeni ali izključeni iz univerz. Takrat je namreč bilo mnogo obsojenih na zaporne kazni ali pa jih je bilo relegiranih. Mnogo jih ni moglo priti na slavnost. Izmed obsojenih jih živi še 17, izmed relegiranih pa jih živi še 5. Ker je pa med živimi že mnogo starih in bolnih, zato se spominkega dneva niso vsi udeležili. Tisti, ki so prišli, so se zjutraj udeležili v kapelici na Eliči sv. maše za rajne tovariše, ki jo je bral don Kerubin Šegvić Zvečer so imeli prijateljski sestanek.

Številne Stradivarijeve gosli v Jugoslaviji.

V zadnjem času so zlasti po zagrebških listih množijo beležke, da so bile zdaj tu, zdaj tam najdene Stradivarijeve gosli. Izdelki slavnega italijanskega mojstra Antonija Stradivarija

DOMAČA ZABAVA NAŠIH ŽENSK V RIDGEWOODU.

Kakor se poroča, tudi ta predpust naše žene in dekleta v Greater New Yorku ne bodo brez svoje zabave. Prihodnjo soboto, 8. februarja namreč priredi podružnica št. 84 SZZ domačo zabavo v Arnežev dvorani v Ridgewoodu. Začetek ob 8:30 zvečer. Vstopnina prosta. Zabava je v prvi vrsti namenjena za članice njihove družine, prijatelje in znanca, a tudi drugi rojaki so vabljeni in dobrodošli.

Ker zabave tega društva vedno nudijo najboljšo zabavo in so zato tudi dobro obiskane, gotovo tudi ta zabava v tem oziru ne bo zaostala, zlasti se, ker bo to prava domača zabava in se bo tako vsak udeležnik zabaval po svoji volji.

Dalje se poroča, da se bodo na tej zabavi servirale pristne domače klobase-kravice, kate-re bo pripravil poseben štab članic pod vodstvom znane strokovnjakinje na tem polju, Mrs. F. Holešekove, kar daje zagotovilo, da bo kakovost te naše narodne priljubljene specialitete ob tej priliki prvovrstna.

Tako bodo dani vsi pogoji za najboljšo zabavo vsakomur, ki se hoče res po domače zabavati in sicer: dobra družba, harmonika, krvavice s kislim zeljem ter dobra pijača. Vsak udeležnik naj torej prinese seboj nekoliko dobre volje in vse drugo pa bodo dobili na zabavi.

so, ako se izkažejo za pristne, vredni lepe milijončke. Tudi v Sloveniji so že nekajkrat razpravljali o Stradivarijevih goslih, ki pa so se izkazale kot drugovrstni izdelek. Znano je, da ima pristne Stradivarijeve gosli svetovno slavni violinski virtuozi Zlatko Baloković. Listi so nedavno beležili, da so našli Stradivarijeve gosli v Zemunu, nato še ene v Bosanski Dubici, zdaj se je oglašil neki gospod iz Petrinje, ki navaja, da so bile njegove gosli izdelane leta 1721 v Kremnici. Ali so vse te gosli pristne, ali ne, bodo raziskali profesorji glasbene akademije v Zagrebu.

Bogat berač

V New Yorku so aretirali zaradi beračenja 65-letnega Henryja Thomasa, sestradane-ga in oblečenega v cape. Možak ima pokvarjeno roko, s čimer je vzbujal v ljudeh veliko sočutje.

Pri njem so dobili 40 dolarjev, v cenem prenočišču, kjer je plačeval na dan 15 centov najemnine, so pa dobili več bančnih knjižic v vrednosti 25

Peter Zgaga

RAZLIKA

Vsak politik ima svoje smisljenike in nasprotnike. Smisljenikom gre na roko, nasprotnikom pa skuša onemogočiti dosego njihovih političnih ciljev. Pri tem se poslužujejo politiki najrazličnejših sredstev. Če je politik v kakšni visoki službi ali pa celo na čelu države, mu je kaj lahko uveljaviti svoje namene.

Ko se je Hitler povzpental po politični lestvi na najvišje mesto v nemški državi, so mu nasprotovali socialisti in komunisti. Kot voditelj nacistične stranke jim je zapretil z nasiljem, kot načelnik nemške države je pa svojo pretnjo izvršil do najmanjših podrobnosti.

Nekaj socialističnih in komunističnih voditeljev je dal obglaviti, druge je pa poslal v koncentracijska taborišča ter jih s tem izročil počasnemu umiranju.

tisoč 917 dolarjev.

Policijski sodnik Burke mu je rekel: — Vi ste najbogatejši človek v tem poslopu. Vsak drugi na vašem mestu bi se zdaj sončil v Floridi.

Obsodil ga je na 25 dni ječe in na 25 dolarjev kazni. Thomas je rekel, da se mora še premisliti, če naj plača globo ali ne.

Na Donavi razstreljujejo led

Madžarski vojaški aeroplani so bombardirali led na Donavi, ko se je vsled nakupičene-ga ledu voda razlila čez planjave ter se preplavila okoli 100,000 akrov poljedeljske zemlje južno od Budimpešte.

Notranji minister je v parlamentu povedal, da je voda po madžarskih pustah zalila 492 tisoč akrov zemlje. Sedanja povodenj je največja izza leta 1876. Posetev zimске pšenice, ki je že bila skoro vsa prodana Nemčiji, ne malodane uničena.

V solah v Budimpešti je nastanjenih 15,000 ljudi, ki so vsled povodnji brez strehe.

ŠIVALKE.

izurjene dobe delo pri moških klobukih. Zglasite se pri: KRAFT HAT COMPANY 440 LAFAYETTE ST. NEW YORK, N. Y. (2x)

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN	\$ 2.50
200 DIN	\$ 3.95
300 DIN	\$ 5.75
500 DIN	\$ 9.00
1000 DIN	\$17.50
2000 DIN	\$34.00
5000 DIN	\$82.50

V DINARJIH

50 LIR	\$ 2.85
100 LIR	\$ 4.85
200 LIR	\$ 9.20
300 LIR	\$13.50
500 LIR	\$21.75
1000 LIR	\$43.00
2000 LIR	\$85.00

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nedredno vozijo, tudi za izplačila denarnih posiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Vaš razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v LIRAH ali v LIRAH. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::: POTNIŠKI ODDDELEK :::
216 West 18th Street, New York

Slično se je godilo v Italiji. Ko je bivši socialist Mussolini prevzel državne vaje, se je zapenil in krvavo pogledal, če je zaslišal besedo "komunist" ali "socialist". Politične račune mu je mešal neustrašni socialist Mateotti. Kaj se je zgodilo? Nekega jutra so našli v obcestnem jarku Mateotti in njegovo truplo. Vrat mu je bil pre-rezan. Vse telo pa preluknjano s kroglasti. Kdo ga je? Ugi-bati in uganiti ni težko.

Slično je ravnal Stalin v Rusiji, ki je dal enostavno postreliti vse Ljeningrove sodelavce, ker si je zabil v glavo, da ga skušajo odstraniti od političnega korita, oziroma da mu strežejo po življenju.

Tako ravna v totalitarnih državah mogočezi s svojimi političnimi nasprotniki. Na površju se vzdržujejo s silo in nasiljem. Hoteč svetu nasuti peska v oči, razpišejo od časa do časa volitve. Ker se nihče ne drzne glasovati proti njim, je izid volitev stoprocentno v njihov prid. Če bi smeli danes Lah, Nemei in Rusi svojo voljo svobodno izraziti, bi nedvomno zadela Mussolinija, Hitlerja in najbrž tudi Stalina ista usoda, ko so jo pri-pravili svojim političnim nasprotnikom.

Nasprotniki očitajo predsedniku Rooseveltu diktatorstvo. — Če bi mu dal narod oblast, — zatrjujejo, — bi bil Roosevelt ravno tako diktator kot so Hitler, Mussolini in Stalin.

Take trditve oziroma domneve so nesmiselne. Pomisliti je namreč treba, da nobenemu diktatorju ne da narod diktatorske oblasti, ampak si jo sam prisvoji, proti volji naroda.

Roosevelt tega doslej še ni storil in tudi ne namerava storiti.

Ozrimo se samo na zadnjo predsedniško volilno kampanjo. Težke, strašno težke obdobje-tve so padale z obeh strani. Obdolžitve, psovke in očitki. Narod je poslušal ter pritrdje-val zdaj temu, zdaj onemu. Vse ja napeto čakalo izida volilnega boja. Zmagal je Roosevelt.

Če bi bila v Ameriki res diktatura bi jeseni sploh ne bilo volitev, ampak bi predsednik enostavno ostal v svojem uradu. Če bi se kdo oglašil: — Kaj je pa z volitvami? — bi ga dal zapreti, češ, da bega narod in da je državi nevaren element.

Pa recimo, da bi bile volitve. Diktatorjem najetežem bi bilo naročeno, strogo paziti, kako bo glasoval ta ali oni. To bi bilo prav lahko, kajti diktature ne poznajo tajnega glasovanja. Po volitvah gorje tistim, ki bi oddali Rooseveltovu nemu nasprotniku svoj glas.

In kaj bi bilo s poraženim Willkijem? Če bi imela Amerika diktaturo oziroma če bi bil Roosevelt res diktator. Če bi bil Willkie sploh še živ, (v diktaturah diktatorjevi nasprotniki nimajo dolgega življenja) bi sedel za zaklenjenimi vrati in zamreženimi okni. Zdaj pa pogledmo, kaj se je zgodilo, ker v Ameriki ni diktature in ker Roosevelt ni diktator.

Willkie je brzojavno čestital Rooseveltu k zmagi. Roosevelt se mu je za čestitko zahvalil.

Ko je Roosevelt zvedel, da se odpravlja Willkie v Evropo, ga je Roosevelt povabil v Belo hišo ter mu prijateljsko stisnil roko. Za pot mu je dal pismo za angleškega ministrskega predsednika.

Kaj takega bi ne bilo v nobeni diktaturi mogoče. Mogoče je pa v Ameriki, najsvobodnejši in najbolj demokratični deželi na svetu.

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

Kanada more pospešiti produkcijo

Municipijski in zrakoplovni minister prav dobro veta, da bi morala Kanada znatno več producirati. — Pomanjkanje izvežbanih delavcev.

Nedavno se je vrnil iz Anglije v Ottawa municipalni minister C. D. Howe ter povedal asnikarjem, da Kanada glede ojne produkcije daleč zaostaja za Veliko Britanijo.

Govoril jim je o razliki med materinsko deželjo, ki se v polni meri zaveda preteče nevarnosti in porabi vse svoje sile, vire in zmoglosti za povečanje produkcije, ter med Kanado, ki je v tem pogledu še vedno precej počasna.

Sličnega mnenja je tudi zrakoplovni minister C. G. Powers. Oba sta pa obljubila znatno izboljšanje za bližnjo bodočnost. Po njunem zatrdilu bodo kmalu poslani v Anglijo velike množice topov, tankov in letal. Največja težava je, ker kanadski vojni industriji zaenkrat še resno primanjkuje mladih radio-operatorjev, zrakoplovni mehanikov, kleparjev in drugih izvežbanih delavcev.

Howe je rekel, da v Angliji ne izdelujejo nobenih nepotrebnih stvari in da o tem pogledu mora Kanada posnemati Anglijo, kajti le na ta način se moremo izogniti nepotrebnim stroškom.

Howe in Powers nista povedala, kakšne načrte imata za bodočnost, rekla sta pa, da ne bosta izgubljala nobenega časa.

Howe je naznanil, da je bil Harry J. Carmichael bivši generalni manager in podpredsednik General Motors of Canada, imenovan za produkcijskega upravitelja. Njegova naloga bo pospešiti produkcijo in preprečiti vsako zamudo.

Tekom ministrove odsotnosti so nekateri ostro kritizirali zvezno zrakoplovno organizacijo, ki ji je poverjena produkcija letal.

Ob svojem povratku je Howe priznal, da bo minilo še najmanj troje mesecev, predno bodo dovršena za vezbanje potrebna letala. Pri tem je zelo pohvalil novega poslovođa W. A. Neumana, ter dostavil: — Mi smo povsem pripravljeni, ne glede na to, da moramo

kupovati od Združenih držav več letal kot smo jih spočetka nameravali.

Kanada bo mogoče začela sama izdelovati motorje za letala, toda zaenkrat je v tem pogledu še odvisna od Združenih držav.

Ministra so vprašali, koliko je resnice v govorici, da se namerava angleška industrija preseeliti v Kanado. Howe je odgovoril, da se je ta selitev že deloma začela. V Kanadi že izdelujejo angleški delavci radiotube in majhne motorje, toda delavce, posebno pa izvedence, je težko spraviti iz Anglije v Kanado. Nočejo namreč, da bi jih kdo smatral za strahopetce, kajti njihovo edino mesto je v ogroženi domovini.

Minister je z veseljem konstatiral, da se je navzlic strahnemu obstreljevanju angleških industrijskih središč produkcija le malenkostno zmanjšala. Po nekakšnem čudnem naključju so bila le poslopja porušena, dočim so v največ slučajih ostali stroji nepoškodovani. Tako je bilo naprimer porušeno poslopje neke ves

blok obsegaajoče tovarne, dočim je bilo 75 odstotkov strojev še vedno sposobnih za obratovanje. Poškodovane stroje so delavci presenelljivo naglo popravili, in po nekaj tednih je tovarna istotoliko producirala kakor poprej.

31. januarja je municipalni minister C. D. Howe naznanil, da je bil imenovan v municipalnem departmentu za ravnatelja ladje-građništva William Percival, superintendent Clark Steamships Ltd., v Quebecu.

Percival je bil rojen v Glasgowu ter je tekom svetovne vojne služil v angleški trgovski mornarici.

Pozneje se je preselil v Kanado in postal pomožni superintendent kanadske vladne trgovske mornarice. Služil je v Montrealu, Halifaxu in St. Johnu. Leta 1927 je stopil v službo pri Clarke Steamships.

Pozneje se je preselil v Kanado in postal pomožni superintendent kanadske vladne trgovske mornarice. Služil je v Montrealu, Halifaxu in St. Johnu. Leta 1927 je stopil v službo pri Clarke Steamships.

TUDI KANADA IMA SVOJEGA 'KNUDSENA'

Harry J. Carmichael, ki je bil imenovan za produkcijskega upravitelja, ima za seboj zelo pestro kariero. — Njegova prva služba je bila v New Haven, Conn.

Na povelje dominijanske vlade je zapustil Harry J. Carmichael službo podpredsednika in generalnega managerja pri General Motors of Canada ter postal nekakšen kanadski 'Knudsen'. Poverjena mu je bila namreč najvišja kontrola nad vso kanadsko vojno produkcijo.

Doslej je načeloval štirim velikim avtomobilskim tovarnam v Oshawi, Windsorju, Catharines in Regini, kjer je divjala pred meseci najhujša industrijska vojna, kar jih pominja zgodovina Kanade.

Ko je R. S. McLaughlin, predsednik General Motors of Canada naznanil Carmichaelovo resignacijo, je rekel, da njegova družba z veseljem pomaga vladi v njenih naporih.

"Z Mr. Carmichaelom bo naša družba silno žrtvovala, v zameno ima pa zavest, da bo imela domovina od te naše žrtve veliko korist. Harryja Carmichaela sem vedno smatral za enega najuspešnejših kanad-

skih izvršilnih uradnikov in, kar se skoro neverjetno glasi, za enega najbolj skromnih."

V dokaz temu je McLaughlin navedel naslednja dejstva:

General Motors of Canada je dobila od Anglije in kanadske vlade za 60 milijonov vojnih poročil. Po Carmichaelovi zašluzi so bila vsa naročila predčasno in v splošno zadovoljstvo izvršena.

Tovarne, ki jih je vodil Carmichael, producirajo 300 vojaških avtomobilov dnevno. Vse je pa urejeno za povečanje dnevnne produkcije na 400 kar. Tovarne izdelujejo tudi različne orožje, predvsem strojne puške.

Carmichael je začel svojo kariero leta 1908 pri Sargent Co. v New Haven, Conn., po štirih letih se je pridružil McKinnon Industries v St. Catherine, Ont. Kmalu po tistem je to organizacijo prevzela General Motors Co.

ZAPLENJENI NEMŠKI FILMI

Nemci pošiljajo že dalj časa v Združene države filme, čijih svrha je navdušiti gledalce za nemško stvar.

Angleškim ladjam se je v zadnjem času posrečilo zapleniti velike množice teh filmov.

Tako poroča kanadska filmska oblast in dostavlja, da bodo filmi prepeljani v Kanado ter bodo tukajšnji strokovnjaki izrezali iz njih gotove dele ter jih vključili v kanadske filme.

Tako bodo Nemci dosegli baš nasprotno, kar so nameravali doseči. Nemških filmov se bo namreč Kanada posluževala v protipropagandne svrhe.

Zaplenjeni filmi so najznanejši, kar jih je bilo mogoče doslej na ta način dobiti.

Predstavljajo na pr. London v plamenih, angleški konvoj, iz silno nizko letečega nemškega letala, goreča skladišča v severni Franciji po angleškem zračnem napadu itd.

Kako, kdaj in kje so bili filmi zaplenjeni, kanadska filmska oblast ni hotela sporočiti.

V SNEGU IN MRazu

V bolnišnici Val d'Or je štiriindeset Indijancev, moških, žensk in otrok. Vsi so prezebli in izčepani, vsled nezadostne prehrane.

Nekega večera je prišel v Val d'Or mlad Indijanec ter povedal oblastim, da bodo njegovi tovariši lakote ponrili ali pa zmrznili v taborišču, 74 milj severno ob Ubikwane reki.

Takoj se je odpravila v označeno smer skupina reševalcev, ki so po strašnih naporih dospeli do taborišča. Indijanci so lovili bobre, toda lov ni bil uspešen. Šeasoma jim je skoro popolnoma zmanjkalo hrane. V hudem mrazu — 20 stopinj pod ničlo — so čakali smrti.

Šest jih je že prej umrlo, štiri so bili pa že tako oslabei, da so jih morali z letalom odpeljati v Val d'Or.

Baje je v severnih krajih še več takih lovskih skupin, toda oblasti ne vedo zanje. Poizvedovalna letala jih bodo skušala izslediti ter jim pravočasno prinesiti pomoč.

Nova kanadska divizija na potu v Anglijo

Angleška radio postaja je naznanila, da bo Kanada v nekaj dneh poslala 50.000 vojakov v Anglijo. Med temi bo ena oklopna divizija 12.000 mož, ena brigada tankov in tretja kanadska infanterijska divizija.

Pred dnevi je prišel v Anglijo oddelek avstralskih mornariških prostovoljcev.

Carmichael je bil imenovan za predsednika in generalnega upravitelja leta 1929, po 5 letih pa za podpredsednika in generalnega managerja General Motors of Canada.

Pri Sargentu v New Haven je bil najprej zaposlen v pisarni in je dobival po 25 dolarjev na teden. Delo v pisarni mu pa ni ugažalo ter je šel raje delat v tovarno za \$3.50 na teden. Ko je prišel k McKinnon Industries v St. Catherine, so mu kot mehaniku plačali 30 centov na uro. Sedemnajst let kasneje je bil kot predsednik vošč vsakega dela v tovarni.

Kdo bo Carmichaelov naslednik v Oshawi, se zaenkrat še ne ve.

ZRAČNA ZVEZA MED KANADO IN SIBIRIJO

Železniška družba je prevzela dve zrakoplovni kompaniji, ki sta operirali v severnem delu Kanade.

Iz Vancouverja poročajo, da so že završeni načrti za zračno zvezo med Kanado in Sibirijo, ki bo šeasoma tako podaljšana da bo mogoče poleti tudi iz Združenih držav preko Kanade proti Orientu.

Canadian Pacific Railway Company je v ta namen že prevzela dve zrakoplovni družbi, ki sta oskrbovali promet po severnem delu Kanade.

Canadian Pacific Railway Company se tako zanima za to novo zračno progo, da že sklepa pogodbe s piloti, ki prevajajo zdaj bombnike preko Atlantika v Anglijo. Najela jih bo takoj po koncu vojne.

Nova zračna proga bo vodila preko Yukona in Alaske v Sibirijo.

Družbi, ki jo je prevzela Canadian Pacific Railway Co. Ta družba ima dve največji železniški progi v Kanadi ter vzdržuje tudi pomorski promet med Vancouverjem in Yukonom, ter

Mackenzie Air Service, ki je vzdrževala zvezo med Edmontonom in velikim Mackenzie River bazenom.

Pan American Airways so pred tremi meseci oficijelno opustile obrežno progo med Seattle in Alasko. Zdaj ima novo progo, namreč preko British Columbijske in Yukon.

Tudi ameriška vojaška letala se poslužujejo te poti do svojih oporišč v Alaski.

Ko bo enkrat ustanovljena kanadsko-azijska zveza, bo lahko dodatni zvezo z Združenimi državami.

Po koncu vojne bo ves kanadski zračni transport v rokah družb, namreč Canadian Pacific Railway Co. Ta družba ima dve največji železniški progi v Kanadi ter vzdržuje tudi pomorski promet med Vancouverjem in Orientom.

NIAGARSKI MOST BO KMALU DOGRAJEN

Most bo imel najdaljši lok na svetu. — Stroški bodo znašali skoro štiri milijone dolarjev. — Most bo meseca septembra izročen prometu.

Dela pri Rainbow, (mavričnem) mostu preko Niagara River naglo napredujejo. V kratkem bosta dograjena dva 130 čevljev visoka stolpa, ki bosta v žicnategi vrvmi držala vsak polovico 3500 ton težkega loka.

Vrvi bodo počasi popuščale, da se bosta loka nad sredjo reke strnila, nakar se bo lok sam vzdrževal.

Novi most bo oddaljen kakšnih 400 čevljev od prostora, kjer je bil stari Falls View most, ki ga je pred dvema leti porušilo ledovje.

Dolg bo 1450 čevljev. Preko njega bosta vodili dve cesti, široki po 22 čevljev. Če bo delo

tako naglo napredovalo kot sedaj, bo most že meseca septembra izročen prometu.

Veljal bo 3.760.000 dolarjev. Za to vsoto je bilo treba dovoljenja ameriškega kongresa in kanadskega parlamenta.

Dela nadzoruje mednarodna komisija 8 članov. 4 Kanadčanov in 4 Amerikancev. Komisiji načeluje T. B. McQueston, prometni minister province Ontario. Načrte je napravil newyorški inženir Aymar Embury, potrebno jeklo, ki je veljalo 1.452.000 dolarjev, je pa preskrbel Bethlehem Steel Co.

Ameriški vojaki na Novi Fundlandiji

Dne 29. januarja so se izkrcali v St. John's na Novi Fundlandiji prvi oddelki ameriških vojakov. Vseh skupaj jih je nekaj nad tisoč s častniki vred. Prebivalstvo jih je navdušeno pozdravilo in jim v pristanišču pripravilo veličasten sprejem.

Na Novi Fundlandiji je torej že ustanovljeno ameriško vojaško oporišče, dobljeno od Anglije v zameno za 50 zastarelih križark.

Ameriške vojske je prepeljal v St. John's 21 tonski ameriški transportni parnik "Edmund B. Aleksander."

Trojčki

Soproga poročnika D'Arcy Dohertyja v Hamilton, Ont., je povila trojčke, dve deklici in fantka. Vsak tehtal tri in pol funta.

Srečni oče je brat znanega kanadskega pisatelja Briana Dohertyja. Mati in otroci so zdravi.

Rumena svila bo nadomestila zlato

Kanadski častniki so imeli doslej na rokavih zlate našitke, s katerimi je bila označena njihova črta. Zlate vrvice so importirali iz Francije, kar pa zdaj ni več mogoče. Pomagali si bodo z našitki iz rumene svile.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam to priročno

TUDI KANADA NI PREVEČ NAVDUŠENA ZA REGULACIJO ST. LAWRENCE REKE

Nasprotniki načrta navajajo precej tehtne razloge. — Priljubljenost Roosevelta, ki je navdušen zagovornik regulacije, je precej oslabila odpor.

Ne samo v Združenih državah, pač pa tudi v Kanadi ima predlagani načrt glede regulacije St. Lawrence reke precej nasprotnikov. To so ljudje najrazličnejših slojev in poklicev, predvsem pa lastniki oziroma zastopniki kanadskih elektrarn, ki so bile zgrajene z velikimi stroški. Naloženi kapital se mora pač obrestovati.

Ti ljudje upajo, da ameriški kongres ne bo odobril tozadevnega načrta oziroma da ga bo odgodil za nedoločen čas.

Opozicija proti načrtu bi bila pa še znatno večja, če bi ne bil njegov glavni in najboljši zagovornik ameriški predsednik Roosevelt, ki je v Kanadi izredno priljubljen. Le vsled nekakšne obzirnosti napram predložitniku nočejo nasprotniki načrta povedati vsega, kar jim je na srcu.

V splošnem pa navajajo naslednje razloge proti načrtu, po katerem naj bi bila zvezana Velika jezera z Atlantskim oceanom.

1. Stroški so preračunani na 500 milijonov dolarjev, kar je že samo po sebi velika vsota. Dočim bi resnični stroški znašali več tisoč milijonov dolarjev.

2. Od ustja St. Lawrence reke pa do jezera Superior je 2200 milj. Pot je potemtakem dosti predolga, da bi se je posluževalo veliko število parnikov. Dohodki prometa bi ne pokrili stroškov.

3. Prekop bi bil mogoče velike važnosti za ameriški srednji zapad, dočim je ozemlje na kanadski strani zelo redko naseljeno in ima le malo industrije.

vsled česar jo sleherni dan odpeljejo. Majnerji porabijo v-ak mesec v majni dvanaest sto baks dinamita.

Rudo pošljejo v Trail, B. C., v ogromne topilnice.

Cink igra v kanadskem vojnem gospodarstvu tako važno vlogo, da so glede porabe cinka uveljavljeni skoro tako strogi predpisi kot glede porabe aluminija.

Dvoje sprejetih letalo pristalo

Iz Macleada v Alberti poročajo o nenadnem slučaju. Po zatrdilu letalskih častnikov, kaj takega, kot se je zgodilo nad tukajšnjim aerodromom, ne pozna zgodovina letalstva.

Po zraku sta krožila dva učenca, vsak v svojem letalu. Istočasno sta se začela spuščati

4. Mesti Quebec in Montreal, do katerih je mogoče dospeti z oceana bi bili žrtvovani, da bi bilo mogoče u-ovariti nove možnosti za Chicago, Detroit, Cleveland in Buffalo.

5. Kanadski kraji ob nameravanem prekopu so dovolj preskrbljeni z električno silo. Sedanje elektrarne popolnoma ustrezajo svojemu namenu. Vsaka nova elektrarna bi povzročala brezpotrebno konkurenco.

6. Načrta bi tako ali tako ne bilo mogoče izvršiti pred koncem vojne, vsled česar zaenkrat se sploh ne izplača razmišljati o njem.

Zagovorniki načrta pa te pred-odke pobijajo.

Pravijo namreč, da bodo s povečanim prometom in dodatno električno silo stroški kaj kmalu pokriti ter opozarjajo na dejstvo, da pri tem kanalu ne bo toliko ovir, kot jih je na primer pri Panamskem. Tudi tukaj bodo sicer zatvornice, pa jih ne bo toliko in tudi odpiranje in zapiranje ne bo preveč zamudno.

(Pa tudi v strateškem pogledu bi bil prekop izredne važnosti. Če bi bil res zgrajen že do leta 1945, bi bilo mogoče varno graditi v ladjedelnicah ob Velikih jezerih vojne in trgovske ladje, z edino izjemo največjih.)

Nihče ne ve, kdaj bo vojna končana. Toda če bo končana pred letom 1945, bi lahko porabili pri gradnji tisoče in tisoče delavcev, ki bodo izgubili delo v vojnih industrijah.

Pri regulaciji St. Lawrence reke bo namreč zaposlenih najmanj stotisoč oseb.

Stavka na Novi Fundlandiji

Iz St. John's na Novi Fundlandiji poročajo, da so zastavka plumbri, zaposleni pri gradnji barak za kanadske vojske. Doslej so dobivali po 60 centov na uro, za naprej pa hočejo imeti 20 centov približka.

Barake bodo moderno opremljene. Imele bodo centralno kurjavo, tekočo gorko in mrzlo vodo in v vsaki bo kopalnica.

Slovenci v Kanadi

Pogosto želijo novi naročniki, da jim pošljemo začetna poglavja izhajajočega romana. Vselej pa temu ne moremo vstreči. Sedaj pa smo vsak dan natisnili nekaj več iztisov, tako da moremo postreči vsakemu novemu naročniku s celim dosedaj objavljenim romanom. Opozorite na to svojega sosedu ali prijatelja. Ta ponudba poteče 10. februarja.

UPRAVNIŠTVO "GLASA NARODA"
216 West 18th Street, New York

Tukaj Vam pošljem \$....., za naročnino.

I m e.....

N a s l o v.....

Pričnite pošiljati list, pričnši s številom 17 (24. jan. 1941).

Za celo leto \$6.—; Za pol leta \$3.; Za četrt leta \$1.50

Prosimo, izročite ta listek vašemu prijatelju.

Mož Simone

—: ROMAN —:

Francoski spisal: CHAMPOLO. — Preložil: LEVSTIK.

9

Gospa d'Avron, ki za svojo osebo ni bila posebno prebrisana, se je podala v veliki salon, kjer je stalo drevesce, skrito za dvema španskima stenama, Simona pa je s podvojeno naglico nadaljevala svoje delo. Ali ni bilo prav, da se ubogi otrokoma neprikrasano pusti njuno veselje, tembolj, ker so imeli temu veselju kmalu slediti bridke izkušnje.

Približala se je bila oknu, da se navzgor polednjih solčnih žarkov, šele takrat, ko je šlišala, da je nekdo vstopil, je zignila oči od dela.

Bil je Osmiin sam. Pristopil je k Sintoni in obstal, ne da bi kaj rekel.

Takrat mu je pozorno pogledala v obraz. Moč se ji je bila popolnoma povzela, in mirno je izpregovorila.

Govorite tiho zaradi matere. Utegnila bi vas slišati, kakor sem zadnjič slišala jaz. Vidite, saj že vem, kaj ste mi pršli povedati, in pripravljena sem že, da postanem kmetica v Avrenu.

Meneča, da ga bo presenetila, se je malodane smehljala; navzlic vsej resnobi položaja, se ji je laskalo zadoščenje, da se pokaže pogumno pred njim, ki se tako malo ozira na ženske. Toda on ni bil videti niti presenečen niti potolažen, temveč je dejal s porogljivostjo, ki je utegnila biti izraz bodisi nevoljne ironije, bodisi živahnega ugovora:

"Niste se tam; daleč vnan je še do tjakaj!"

Neotesanost Osmiinovega vedenja in njegova instiktivna odurnost se nikoli ni kazala očitneje, nego takrat, kadar je bil v zadregi. V tistem hipu je začutila Simona bolesten sunk, kakor od nerodne roke; vsa je prebledela in šepnila:

"Kaj je torej?"

"Vidite," je povzel Osmiin, ne da bi izbiral besede, "največja usluga, ki jo je mogoče storiti ljudem, je ta, da se jim pove resnico. Čemu bi vam prikrival to, kar boste morali slišati čez malo časa? Zagrabite svoj pogum z obema rokama. Mislite si takoj najhujše!"

"To je popolni propad," je dejala Simona. "Ali nam nič ne ostane!"

Nič ne ostane! Nikoli si ni bila predstavljala tega položaja, ki se je v prvem hipu zazdel strašen. Njena odločnost pa se vendar ni uklonila. Vstala je, in dasiravno so ji drhteale noge, se je držala pokoncu pred Osminom, ter čakala, da potrdi njen strah.

"Se hujše je," ji je odgovoril.

In ker je molčala, je nadaljeval odvetnik z isto porogljivostjo:

"Vidi se, da ne poznate takih poslov. Vi ne veste, da se pri njih lahko izgubi več, nego premoženje."

"Nantreč čast!" je dodala Simona. "Toda kako..."

Z obema rokama se je opirala na hrbet svojega stola, čuteča, da se vse ziblje okoli nje; njene besede, kratke in pretrgane, so šle naravnost do cilja.

Ta način razgovaranja je Osminu ugajal, in ko so se vprašanja čustev umaknila praktičnim vprašanjem, se je naglo začela razvijati njegova bistroumnost.

"Fosfatna družba je popolnoma uničena," je dejal. "Zgodilo se je skoro v trenutku. Obenem z dolgo prikrivanimi slabimi uspehi v obratu, so tudi v denarnem poslovanju zasledili nepravilnosti, izvirajoče iz nepredvidnosti nekaterih in nepoštenost drugih. Tekmujoča ameriška družba se je okoristila s položajem na satansko spreten način. Stopila je v pogajanja, kakor bi hotela prevzeti podjetje in s tem preprečiti, da se kupčija napravi drugod, nato pa je v poslednjem trenutku potegnila svojo pomadbo nazaj. Propad bo vsak trenutek objavljen. Vaš oče se nora rešiti svoje odgovornosti, kajti sicer se izpostavlja..."

"Čemu?"

"Sodnijskemu pregajanju!"

V svojih najtemnejših slutnjah, v svojih najbrezumnišjih domislijah niti ni mislila na takšno možnost. S čutom absolutne pravičnosti, ki je lasten mladim ljudem, si ni mogla predstavljati, da je mogoče meriti nepoštenje in napako z isto mero in ravnati z nezmožnim poštenjakom ravnatoko in še bolj ostro, nego z najzaprtejšim zločincem. Osmiinove besede so se ji zdele laž žalitev in bogokletstvo; pomerila ga je s plamtečim pogledom upora in nevolje.

"Da, surovež sem, ko tako govorim z vami," je nadaljeval on, ki je prestregel ta pogled. "Dobro vzgojen in rahločuten človek bi bil lepo molčal in se skril. Jaz pa sem ravnokar vzel vašemu očetu njegove poslednje iluzije in izpolnjujem sedaj isto dolžnost pred vami in vašo materjo. Neprijetno je zame, a koristno je vam."

Simoni se je zdelo, da ji hoče po svojem načinu dobro, toda ravnokar ji je bil zadal toliko rano, da se niti ni mogla zahvaliti v strahu, da mati ne bo mogla prenesti tolike bolečine, kakor ona, ga je zaprosila:

"Oh, ne povejte še mam! — ne še zdaj!"

"Zakaj ne? Čas pritiska in vse vajine združene sile vama ne bodo odveč."

Tisti hip pa se je vrnila gospa d'Avron s smehljajočim obrazom.

"Zdelo se mi je, da slišim vaš glas, gospod Osmiin," je vzkliknila veselo, "dasiravno ste govorili tako tiho, kakor bi imeli zaupnost z mojo hčerjo. Pojdite pogledat naše božično drevesce! Letos se nam je še bolj posrečilo, nego lani."

(V polumraku ni mogla razločiti obrazov, toda poza Osmina in Simone jo je osupnila in vprašala je z izpremenjenim glasom.)

"Kaj pa vama je, da sta tako zmedena?"

Ko nista nič odgovorila, se je preplašila.

"Moj mož! Kje je moj mož?" je vzkliknila.

Hotela se je obrniti proti vratom. Osmiin jo je pridržal.

"Miločljiva, počakajte še malo, predno ga poiščete," je dejal, "naj vam najprej jaz v njegovem imenu priznam mučno resnico..."

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Lepotni saloni v starem veku

Lepotni saloni se nam vidijo pridobitev naših dni. Toda samo ime je novo, stvar sama pa je vedno živela, tako v starem Egiptu, kakor v starem Rimu in v srednjem veku.

Čprav lepota tehnika še ni bila tako dovršena, kakor v naših dneh, je treba reči, da so se ženske v starih časih poskušale z dosti neprijetnejšimi postopki nego danes, da bi si povečale lepoto. Ob začetku 14. stoletja je sloviti kirurg Henrik de Mondeville priporočal svojim vrstnicam, ki so bile preveč očitno rdeče v obraz, naj si puščajo kri pod brado in polagajo na dotično mesto potem obliže iz pepela sežganega podplatnega usnja ter medu. To metodo pa je treba prakticirati celo leto. Obliž mora biti stalno na svojem mestu, če naj ima uspeh. Proti obrazni bledici je zapisoval isti "lepotni doktor" mazilo iz bele goreče, rdečega ali citronasto rumenega arzenika in mleka. Bledo polt, ki jo je gotika cenila nad vse, se da doseči z ješihom in pepelom.

Barvanje las je imelo enakovlogo kakor šminkanje. Mondeville priporoča naslednji recept: Korenino belega lokvanja, korenino grma, ki se imenuje "vignette", enak del gumine, četrti del žefranovo rumenega cveta, ki rase na malo trnatem osatu, zdrobiš in pomešaš v vrečici z lugom. S tem si umij glavo. Drug recept za barvanje las je bila mešanica

iz rumenjakov, žvepla in smole.

V poznejših stoletjih je postala prireška glavni element toalete. Italijanke iz renesančne dobe so dajale prednost plavim lasem, ki so med njimi tako redki. To barvo so si ustvarjale z mešanico iz kozje masti, bukovega pepela, rumenjakov in žvepla. Še rajši so uporabljale sončno bledenje, kakor je to videti na neki Caracciiovi sliki. Beneške dame so sedele cele dneve na strehah in predajale svoje lase solnčnim žarkom, od časa do časa pa so jih ovlažile z gobo, ki so jo namakale v posebno tekočino. Na glavi so nosile tako zvano "solano" slamnik brez dna, toda z zelo širokimi kraji, na katerih so bili razprostrti lasje in ki so istočasno varovali obraz sončnih žarkov. To "iko moderne te lépe Benečanke namreč niso bile, da bi si k plavim lasem želele še zagorelih obrazov.

Mazil in lepotic lepotic eliksirjev, obližev in podobnih stvari, je bilo na tisoče vrst. Nč ni pomagalo, da so zdravniki svarili pred rabo dvomljivih mešanic in da so pridigarji z vso gorečnostjo nastopali proti takšnemu obravnavanju človeškega obraza, pa pesniki umetno lepoto zasmehovali.

Ženske so zavoljo tega lepoticenje prav tako malo opustile kakor razkošje z oblekami, ki so jim ga prepovedovale oblasti.

DVOJČKI Z RAZLIČNIM ROJSTNIM KRAJEM.

Na Slovaškem se je zgodil nevsakdanji dogodek, da sta se dvojčka rodila na raznih mestih. Neka delavka v bližini Bratislave je dobila porodne krče in je rodila otroka, preden je dospel bolniški voz. Takoj nato se je voz pripeljal in spravil mater ter otroka v bolnišnico v drugem kraju. Tam je prišel drugi otrok na svet.

Podoben primer se je zgodil v ostalem leta 1935. Neka Nizozemka je rodila tri ure pred Singapuriem na odprtem morju otroka, drugi otrok pa se je rodil v bolnišnici v Singapuru.

DETE UTONILO V JARKU.

Posesnik Raj v Gomilicah v Prekmurju je na žalosten način izgubil dveletno hčerko.

Roditeljica sta se podala s hčerko na njivo. Ker je bilo precej blatno, sta dete zavila v ruvo in šla po svojem poslu. Dete je kobacalo okrog po njivi in je padlo v jarek, ki je bil napolnjen z vodo, iz katerega se samo ni moglo rešiti. Še preden so starši pogrželi otroka, je dekletce utonilo.

POROČENI ŽIVE DALJ ČASA.

Neka statistika za Prago kaže, da je med 100 moškimi v starosti 75 let 33 samskih, ostali so poročeni. Poročeni moške živijo povprečno šest let dalj nego neporočeni, poročene žene pa povprečno pet let dalj nego samske.

Po zadnji statistiki je na Češkem samo 650 samscev v starosti 88 do 89 let, 20,550 moških iste starosti pa je poročenih ali pa so vdovci. Med ženskami te starosti jih je 2092 samskih, 29,392 pa poročenih ali vdov. Ljudje nad 90. letom so večinoma vdovci ali vdove, samo 30 moških in 100 žensk je samskih, med tem ko je 809 moških in 1433 žensk poročenih ali vdovskih.

PROPELER IZ ŽAMETA.

Angleški inženir W. Moss je dobil patent za postopek, po katerem lahko izdeluje letalske propelerje delno iz žameta. Gre za žamet iz umetne svile, ki ga vlagajo v poedinih plasteh pod visokim pritiskom med dve leseni plasti. Tako nastaja blok izredno velike trpežnosti, iz katerega je mogoče potem izdelovati posebno lahke in trdne propelerje.

O UMETNOSTI ČAKANJA.

V uglednem nemškem listu "Frankfurter Zeitung" čitamo naslednja zanimiva razmišljanja o "umetnosti čakanja" ali potrpežljivosti.

"Fama je bila najprej v več pogledih krepostna boginja. Te boginje je bilo kasneje zelo lahko prilagoditi se vsem časom in slabim potrebam, iznajti nove pojme ali pa stare obleči v novo obleko. — Ako pogledamo po nekaterih njenih zadnjih otrokih, tedaj imamo pred seboj predvsem živčno vojno. Kjer so najbolj glasno trobentali proti živčni vojni, češ, da ji ne bomo podlegli, tam so — znabiti zaradi slabe vesti — najprej izgubili potrpljenje.

(Potrpljenje je predvsem zasebna krepost. Treba pa je imeti odprte oči, da se meja znosljivosti pravočasno spozna. Nekaj drugega je, s potrpežljivostjo čakati na razvoj dogodkov, ki ga ni mogoče pospešiti, nekaj drugega spet, stopiti stiski nasproti z zanosom in dejavnostjo, tako da nam potem tudi bog pomaga, ako si sami pomagamo. Nekoč se je reklo, da se je treba oborožiti s potrpljenjem, ako je čakanje edini izhod iz stiske. Danes velja to tudi za ceno živcev.

(Sposobnost potrpljenja, ki je izkazuje vsota poedincev, pa da skupno del narodnega značaja. Čakanje postane tako javni činitelj. Pa ne samo to. Ono postane javna krepost. Kolikor bolj je narod skupnost vseh svojih članov, tem lažje se v čakanju prav tako izkaže kakor v bojevitosti. Znabiti se šele v dneh največje napetosti pokaže, da je potrpežljivost nasproti usodi dejansko samo vzgojna ura za živce. Čakanje je obenem straženje samega sebe, da ne zdrknemo v prepast. Jasnovidno čakanje pa je v politiki disciplina napram celoti. To ve prav tako vodstvo kakor narod.

Umetnik v čakanju je bil od nekdaj vojak. Ako je vztrajanje na razbitem bojišču po čeg hrabre borbe ustvarilo slavo nemške vojske, spada k posebnostim te vojne čakanje samo na sebi, kakor ga zapoveduje vodstvo rajha, ki ima vse pobude v svojih rokah, svojim četam. Uspeh je upravičil sleherno čakanje in je poplačal njegove nosilce. Kako huda je bila pretekla zima, v kateri ni bilo drugega opravila kakor vsakdanje delo in čakanje na odločitev. Ker so vsi dobro izkoristili preizkušnjo čakanja, ni bila izgubljena nobena sila. Kasneje so spet pretekli tedni in tedni, preden je vrhovno poveljstvo javilo, da so se začeli letalski napadi na Anglijo. Narod je mogoče vzgojiti k čakanju. Mogoče je to storiti z besedami in zgledi, osnova vsega pa je vselej zaupanje. Ako ima narod zavest, da je njegova stvar v dobrih rokah, potem njegove sposobnosti čakanja ni mogoče izčrpati.

PREDPOTOPNI ŠESTERO-ROG.

V južnem Wyomingu je dr. Charles Gazin z Smithsonian zavoda v Washingtonu odkril zelo dobro ohranjeno okostje untaterja, ogromnega kopnega sesalca. Te živali so bile dolge 4 metre in visoke 2 metra. Značilne so bile zanje lobanje s šestimi rogovi. Njih možgani so bili neznatni.

Domnevajo, da so ti predpotopni velikani živeli pred 30 milijoni let. Posamezne kosti te čudne živali so našli že v raznih delih Združenih držav, sedaj pa so prvič našli popolno okostje. Dragoceno najdbo bodo prepeljali v narodni muzej.

ANEKDOTA.

Dvorni pridigar pruskega kralja Frederika Viljema IV. ki se je udeležil neke gostije na dvoru, je čez nekaj časa prošil kralja, da bi se smel odstraniti, ker ima še cerkvene posle. Kralj je dejal sitemu duhovniku: "Pa nikar ne molite: Daj

SLOVENSKO - AMERIKANSKI

: ZA LETO :

Koledar 1941

Pestra zbirka kratkih povesti, zanimivih člankov in poljudnih razprav iz zgodovine, zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivosti iz vseh dob in delov sveta... Informativna knjiga za vsakega rojaka, ki zasleduje svetovne dogodke.

Citajte zanimiv članek:
"O LOVU IN LOVCIH,"
ki ga je spisal Fr. Troha.

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Cena 50c

Vsoto lahko pošljete v znakmah po 2 oz. 3 cente, če prebivate v Združenih državah.

Posebna priloga:

Trije zemljevidi v barvah: EVROPA
LETA 1914; EVROPA PRED
DANJO VOJNO; EVROPA L. 1940

NAROČITE GA
ŠE DANES

Slovensko-Amerikanski Koledar za l. 1941, Velika Blaznikova Pratika za l. 1941, in Priročni Atlas (38 barvanih zemljevidov) — vse skupaj \$1.

KAJ STA POVEDALA THOMAS in PHILLIP LA FOLLETTE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

merika, bodo izgubile vrednost že marsikaj, kar se lahko smatra za vojno dejanje. Če se bodo taki slučajji ponavljali, bo Hitler napovedal Združenim državam vojno.

Na vprašanje, če se bije sedanja vojna za demokracijo, je Thomas odvrnil: — Pa menda že vsaj ne mislite, da se gospod Winston Churchill bori za demokracijo? Gospod Winston Churchill se bori za angleški imperij. Sedanja vojna je vojna za oblast med tistim, ki ima, in med tistim, ki nima.

Naposled je Thomas dostavil, da je angleški imperijalizem nekoliko boljši od nemškega imperijalizma, vsled česar upa, da bodo zmagali Angleži.

Pričevanje Thomasa in La Follette je vzbudilo občo pozornost, vendar je dvomljivo, da bi njuna izvajanja kaj prida odločevala pri končnem glasovanju glede "lend-lease" predloge.

Nove odredbe proti Poljakom

Te dni je berlinski policijski načelnik izdal naslednjo odredbo:

— Poljski civilisti in delavci, zaposleni v nemškem glavnem mestu, ne smejo imeti bicikljev in se ne smejo voziti z njim.

V javnih lokalih ne smejo uživati opojnih pijač. Pijačo smejo kupiti in jo odnesti domov.

Vsi Poljaki morajo imeti na obleki posebna znamenja, da jih je mogoče že oddaleč spoznati. Skoro vsi so zaposleni pri gradnji in popraviljanju cest ter pri drugih takih nepornih delih.

Policija ima vsakega Poljaka pod najstrožjim nadzorstvom, tako da ne more niti misliti na beg.

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošljali
2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem
stalni naročnik.